

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/159/157/96

PREFERENCJE WYBORCZE W PAŹDZIERNIKU '96

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ostatnich dniach września partie koalicji rządzącej zawarły porozumienie dotyczące przeprowadzenia reformy Centrum i obsady nowych ministerstw, co wyciszyło nieco emocje na scenie politycznej kraju. Początek października zaznaczył się nasileniem wydarzeń politycznych stanowiących przygotowanie do kampanii wyborczej. Konferencję programową zwołał Blok dla Polski, który ma zamiar samodzielnie startować w wyborach parlamentarnych. Problemami Polski lokalnej zajęła się na swym posiedzeniu Unia Wolności, krytykując poczynania koalicji w tej dziedzinie. Jednym z ważniejszych wydarzeń było powołanie Rady Krajowej AW „S” i przyjęcie Karty określającej założenia programowe i organizacyjne tego ugrupowania. Zbliżające się wybory były też ważnym wątkiem narady SdRP. Wreszcie, już w czasie przeprowadzania naszego sondażu¹, obradował Kongres Unii Pracy, formułując swój program wyborczy. Partyjne ożywienie przedwyborcze nie miało jednak większego wpływu na poziom poparcia udzielanego poszczególnym ugrupowaniom.

Udział w wyborach parlamentarnych, gdyby odbywały się w październiku, deklaruje 63% badanych, czyli niemal tyle samo, co we wrześniu.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (77), 11-15 października ‘96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N= 1158).

**PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W WYBORACH DO PARLAMENTU**

Tabela 1

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu i Senatu?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	1996									
	IV		IV ₂	V	V ₂	VI	VII	VIII	IX	X
	A	B	B	B	A+B	A+B	A+B	A+B	A	A
Sojusz Lewicy Demokratycznej	24	19	19	23	24	18	22	23	22	23
Akcja Wyborcza „Solidarność”	-	-	-	-	-	-	26	18	21	20
Polskie Stronnictwo Ludowe	15	11	10	12	13	14	14	14	15	12
Ruch Odbudowy Polski	7	10	15	13	10	16	13	12	7	9
Unia Pracy	7	5	5	5	5	4	5	6	9	8
Unia Wolności	8	6	8	8	8	11	8	9	8	7
Narodowo-Chrześcijańsko- -Demokratyczny Blok dla Polski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Unia Polityki Realnej	2	2	1	2	2	3	2	2	3	2
Trudno powiedzieć	10	15	13	12	13	11	9	13	11	14
N	405	349	689	711	775	669	626	690	734	724
A - w pytaniu podano tylko nazwy partii										
B - w pytaniu podano nazwy partii i nazwiska liderów										

Liderem rankingu pozostaje Sojusz Lewicy Demokratycznej. Drugie miejsce zajmuje Akcja Wyborcza „Solidarność”, jednak jej dystans wobec SLD zwiększył się do 3 punktów procentowych. Mimo że AW „S” była ostatnio jednym z ważnych animatorów życia politycznego, nie wzrosła liczba jej zwolenników. Może dlatego, że umieściliśmy na naszej liście Blok dla Polski, który uzyskał poparcie 4% spośród badanych zamierzających wziąć udział w wyborach i odciągnął prawdopodobnie część sympatyków AW „S”. Chęć głosowania na Blok dla Polski, ugrupowanie mało znane respondentom, może wynikać z pozytywnych skojarzeń, jakie u części z nich budzą określenia zawarte w jego pełnej nazwie: „narodowo-chrześcijańsko-demokratyczny”.

Pojawienie się na liście Bloku dla Polski mogło być także jedną z przyczyn spadku (o 3 punkty procentowe) poparcia dla PSL. Jednak może to być również odbiciem negatywnego nastawienia opinii publicznej do niedawnych konfliktów w łonie koalicji rządzącej i echem sprawy odwołania jednego z PSL-owskich ministrów, nagłośnionej w środkach masowego przekazu.

Minimalnie zwiększył się odsetek osób zamierzających głosować na Ruch Odbudowy Polski. Jednak poparcie dla tego ugrupowania jest niższe niż we wcześniejszych sondażach, co prawdopodobnie jest związane z ugruntowaniem się na scenie politycznej pozycji AW „S”.

Odsetki sympatyków Unii Pracy oraz Unii Wolności pozostały na takim samym poziomie jak we wrześniu.

Respondentów deklarujących udział w wyborach poprosiliśmy również, aby wskazali ugrupowania - nie więcej niż trzy - na które na pewno nie oddaliby głosu.

Tabela 2

w procentach

Na które z tych partii na pewno nie głosował(a)by Pan(i)?	Wskazania respondentów (N=724)
Sojusz Lewicy Demokratycznej	41
Narodowo-Chrześcijańsko-Demokratyczny Blok dla Polski	37
Unia Polityki Realnej	33
Akcja Wyborcza „Solidarność”	28
Ruch Odbudowy Polski	28
Polskie Stronnictwo Ludowe	23
Unia Wolności	21
Unia Pracy	19
Trudno powiedzieć	10

Uwaga: odsetki nie sumują się do stu, gdyż respondenci mogli wskazać do trzech partii.

Na pierwszym miejscu, jeśli chodzi o liczbę negatywnych wskazań, znalazł się Sojusz Lewicy Demokratycznej. Wymieniali go najczęściej zwolennicy AW „S”, a następnie - ROP i UW. Można więc oczekiwać, że w sytuacji rzeczywistych wyborów sympatycy tych ugrupowań nie przetrzucą swoich głosów na SLD. Kolejne dwa miejsca zajęły ugrupowania o mniejszym znaczeniu: Blok dla Polski i Unia Polityki Realnej.

Ruch Odbudowy Polski i Akcja Wyborcza „Solidarność” uzyskały tyle samo negatywnych wskazań. Możliwość głosowania na każde z tych ugrupowań zdecydowanie odrzucają zwolennicy SLD.

Głosowanie na ROP wyklucza także prawie połowa wyborców UW, ponad dwie piąte elektoratu PSL oraz ponad jedna trzecia zwolenników AW „S”.

Na AW „S” - oprócz elektoratu SLD - nie zamierzają głosować sympatycy UP, PSL i ROP.

Ostatnie miejsca na liście negatywnych wyborów zajmują: PSL, UW i UP. Oznacza to, że stosunkowo najmniej potencjalnych wyborców dystansuje się wobec możliwości oddania swego głosu na którąś z tych partii.

PRZEWIDYWANIA DOTYCZĄCE WYNIKÓW WYBORÓW

Znaczna część ogółu badanych - prawie jedna trzecia - nie chciała przewidywać, kto zdobędzie najwięcej głosów w przyszłych wyborach. Wśród pozostałych respondentów najczęściej wskazywano na SLD, a tylko niespełna jedna piąta wymieniła AW „S” jako ugrupowanie, które uzyska najwięcej głosów.

Tabela 3

w procentach

Jak Pan(i) przypuszcza, kto - jaka partia, jakie ugrupowanie zdobędzie najwięcej głosów w zbliżających się wyborach do Sejmu?	Wskazania respondentów
Sojusz Lewicy Demokratycznej	32
Akcja Wyborcza „Solidarność”	18
Polskie Stronnictwo Ludowe	9
Unia Pracy	3
Ruch Odbudowy Polski	2
Unia Wolności	2
Narodowo-Chrześcijańsko-Demokratyczny Blok dla Polski	1
Unia Polityki Realnej	1
Inna partia lub organizacja	0
Trudno powiedzieć	31

Przewidywania ankietowanych co do rezultatu przyszłych wyborów mogą wynikać z faktu, że SLD jest obecnie partią rządzącą, zdają się też wskazywać na dość rozpowszechnione przekonanie o dużej sile i znaczeniu SLD w naszym życiu politycznym. Przekonanie to wyrażają przede wszystkim zwolennicy tego ugrupowania, ale dość częste jest ono także wśród potencjalnych elektoratów innych partii - UW, UP czy ROP. Trudno obecnie ocenić, w jakim stopniu przewidywania dotyczące wyników wyborów okażą się prawdziwe.